

Ez a dokumentum kizárólag tájékoztató jellegű és nem vált ki joghatást. Az EU intézményei semmiféle felelősséget nem vállalnak a tartalmáért. A jogi aktusoknak – ideértve azok bevezető hivatkozásait és preambulumbekendéseit is – az Európai Unió Hivatalos Lapjában közzétett és az EUR-Lex portálon megtalálható változatai tekintendők hitelesnek. Az említett hivatalos szövegváltozatok közvetlenül elérhetők az ebben a dokumentumban elhelyezett linkeken keresztül

► **B** **AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS 852/2004/EK RENDELETE**
(2004. április 29.)
az élelmiszer-higiénéről
(HL L 139., 2004.4.30., 1. o.)

Módosította:

		Hivatalos Lap		
		Szám	Oldal	Dátum
► <u>M1</u>	A Bizottság 1019/2008/EK rendelete (2008. október 17.)	L 277	7	2008.10.18.
► <u>M2</u>	Az Európai Parlament és a Tanács 219/2009/EK rendelete (2009. március 11.)	L 87	109	2009.3.31.
► <u>M3</u>	A Bizottság (EU) 2021/382 rendelete (2021. március 3.)	L 74	3	2021.3.4.

**AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS 852/2004/EK
RENDELETE**

(2004. április 29.)

az élelmiszer-higiéniáról

I. FEJEZET

ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

1. cikk

Hatály

(1) Ez a rendelet az élelmiszer-ipari vállalkozásokra vonatkozó általános szabályokat állapítja meg az élelmiszer-higiénia terén, figyelembe véve különösen a következő elveket:

- a) az élelmiszer-biztonság elsődleges felelősségét az élelmiszer-ipari vállalkozó viseli;
- b) az élelmiszer-biztonság szavatolására a teljes élelmiszerláncon keresztül szükség van, kezdve az elsődleges termeléstől;
- c) a szobahőmérsékleten biztonságosan nem tárolható élelmiszerek, különösen a fagyasztott élelmiszerek esetében fontos a hűtési lánc fenntartása;
- d) a HACCP elvein alapuló eljárások általános alkalmazásának a helyes higiéniai gyakorlattal együtt meg kell erősítenie az élelmiszer-ipari vállalkozók felelősségét;
- e) a helyes gyakorlatról szóló útmutatók értékes eszközök, amelyekkel az élelmiszerlánc minden szintjén segíteni lehet az élelmiszer-ipari vállalkozókat az élelmiszer-higiéniai szabályok betartásában és a HACCP-elvek alkalmazásában;
- f) szükség van a tudományos kockázatértékelésen alapuló mikrobiológiai kritériumok és hőmérséklet-szabályozási követelmények bevezetésére;
- g) biztosítani kell, hogy a behozott élelmiszerek legalább a Közösségben előállított élelmiszerek higiéniai szabványainak vagy azokkal egyenértékű szabványoknak feleljenek meg.

Ezt a rendeletet az élelmiszerek termelésének, feldolgozásának és forgalmazásának minden szakaszára, valamint a kivételre kell alkalmazni a részletesebb élelmiszer-higiéniai követelmények sérelme nélkül.

(2) Ezt a rendeletet nem lehet alkalmazni a következőkre:

- a) a magáncélú házi használatra történő elsődleges termelés;
- b) a magáncélú házi fogyasztású élelmiszerek házi készítése, kezelése vagy tárolása;
- c) a termelők azon tevékenysége, amellyel kis mennyiségű alaptermékkel közvetlenül látják el a végső felhasználót, vagy a végső felhasználót közvetlenül ellátó helyi kiskereskedelmi létesítményeket;

▼B

d) a begyűjtőközpontok és cserzőüzemek, amelyek kizárólag azért tartoznak az élelmiszer-ipari vállalkozás kategóriájába, mert zselatin vagy kollagén előállításához szükséges nyersanyagok kezelését végzik.

(3) A tagállamok a nemzeti joggal összhangban megállapítják a (2) bekezdés c) pontjában említett tevékenységekre vonatkozó szabályokat. Ezeknek a nemzeti szabályoknak biztosítaniuk kell e rendelet célkitűzéseinek elérését.

2. cikk

Fogalommeghatározások

- (1) E rendelet alkalmazásában:
- a) „élelmiszer-higiéniára”, a továbbiakban „higiéniára”: azon intézkedések és feltételek, amelyek a veszélyek ellenőrzéséhez és valamely élelmiszer emberi fogyasztásra való alkalmasságának az élelmiszer szándékolt felhasználásának figyelembevételével történő biztosításához szükségesek;
 - b) „alaptermékek”: elsődleges termelésből származó termékek, beleértve a termőföldből, állattenyésztésből, vadászatból és halászatból származó termékeket;
 - c) „létesítmény”: az élelmiszer-ipari vállalkozás bármely egysége;
 - d) „hatáskörrel rendelkező hatóság”: egy tagállam azon központi hatósága, amely hatáskörrel rendelkezik e rendelet követelményei teljesítésének biztosítására, vagy bármely más hatóság, amelyre a fenti központi hatóság ezt a hatáskört átruházta; adott esetben ide tartozik valamely harmadik ország megfelelő hatósága is;
 - e) „egyenértékű”: különböző rendszerek tekintetében, ugyanazon célkitűzések elérésére képes;
 - f) „szennyeződés”: valamely veszély megléte vagy bevitele;
 - g) „ivóvíz”: az emberi fogyasztásra szánt víz minőségéről szóló, 1998. november 3-i 98/83/EK tanácsi irányelvben ⁽¹⁾ megállapított minimális követelményeknek megfelelő víz;
 - h) „tisztá tengervíz”: természetes, mesterséges vagy tisztított tengervíz vagy édesvízzel kevert tengervíz, amely nem tartalmaz mikroorganizmusokat, káros anyagokat vagy mérgező tengeri planktonot olyan mennyiségben, amely közvetve vagy közvetlenül képes befolyásolni az élelmiszer egészségügyi minőségét;
 - i) „tisztá víz”: hasonló minőségű tisztá tengervíz és édesvíz;
 - j) „egyedi csomagolás”: az élelmiszerek olyan csomagolóanyagba vagy tárolótartályba történő behelyezése, amely közvetlenül érintkezik a szóban forgó élelmiszerral, valamint maga az egyedi csomagolóanyag vagy tárolótartály;
 - k) „gyűjtőcsomagolás”: egy vagy több egyedi csomagolással ellátott élelmiszer második tárolótartályba történő helyezése, valamint maga az utóbbi tárolótartály;
 - l) „légmentesen zárt tárolótartály”: veszélyek bejutásának megakadályozására tervezett és szánt tárolótartály;

⁽¹⁾ HL L 330., 1998.12.5., 32. o. Az 1882/2003/EK rendelettel módosított irányelv.

▼B

- m) „feldolgozás”: az eredeti terméket lényegesen megváltoztató bármely tevékenység, beleértve a melegítést, füstölést, pácolást, érlelést, szárítást, marinírozást, kivonást, extrudálást vagy e folyamatok valamely kombinációját;
- n) „feldolgozatlan termékek”: olyan élelmiszerek, amelyeken még nem végeztek feldolgozást, és ide tartoznak a szétválasztott, részekre osztott, elvágott, szeletelt, kicsontozott, darált, megnyúzott, őrölt, vágott, tisztított, darabolt, kifejtett, tört, hűtött, fagyasztott, mélyfagyasztott vagy kiolvasztott élelmiszerek;
- o) „feldolgozott termék”: a feldolgozatlan termékek feldolgozásából származó élelmiszerek. Ezek a termékek tartalmazhatnak olyan összetevőket, amelyek az előállításukhoz szükségesek, vagy különleges tulajdonságokat adnak nekik.
- (2) A 178/2002/EK rendeletben megállapított fogalommeghatározásokat is alkalmazni kell.
- (3) E rendelet mellékleteiben a „szükség szerint”, „adott esetben”, „megfelelő” és „elegendő” kifejezések jelentése e rendelet célkitűzéseinek elérése érdekében értelemszerűen szükség szerint, adott esetben, megfelelő, illetve elegendő.

II. FEJEZET

AZ ÉLELMISZER-IPARI VÁLLALKOZÓK KÖTELEZETTSÉGEI

3. cikk

Általános kötelezettségek

Az élelmiszer-ipari vállalkozók biztosítják, hogy az élelmiszerek termelésének, feldolgozásának és forgalmazásának az ellenőrzésük alá tartozó valamennyi szakasza megfeleljen az e rendeletben megállapított vonatkozó higiéniai követelményeknek.

4. cikk

Általános és különleges higiéniai követelmények

- (1) Az I. mellékletben felsorolt elsődleges termelést és az ahhoz kapcsolódó műveleteket végző élelmiszer-ipari vállalkozók betartják az I. melléklet A. részében megállapított általános higiéniai rendelkezéseket és a 853/2004/EK rendeletben előírt bármely különleges követelményt.
- (2) Az élelmiszerek termelésének, feldolgozásának és forgalmazásának bármely szakaszát az (1) bekezdés alkalmazási körébe tartozó szakaszokat követően végző élelmiszer-ipari vállalkozók betartják a II. mellékletben megállapított általános higiéniai követelményeket és a 853/2004/EK rendeletben előírt bármely különleges követelményt.
- (3) Az élelmiszer-ipari vállalkozók adott esetben elfogadják a következő különleges higiéniai intézkedéseket:
- a) az élelmiszerekre vonatkozó mikrobiológiai kritériumok betartása;
- b) e rendelet célkitűzéseinek elérése érdekében meghatározott célok teljesítéséhez szükséges eljárások;

▼B

- c) az élelmiszerekre vonatkozó hőmérséklet-szabályozási követelmények betartása;
- d) a hűtési lánc fenntartása;
- e) mintavétel és laboratóriumi vizsgálat.

▼M2

(4) A (3) bekezdésben említett kritériumokat, követelményeket és célokat a Bizottság határozza meg. Az e rendelet nem alapvető fontosságú elemeinek kiegészítéssel történő módosítására irányuló ezen intézkedéseket a 14. cikk (3) bekezdésében említett, ellenőrzéssel történő szabályozási bizottsági eljárással összhangban kell elfogadni.

▼B

(5) Amennyiben ez a rendelet, a 853/2004/EK rendelet és ezek végrehajtási intézkedései nem határoznak meg mintavételi vagy laboratóriumi vizsgálati módszereket, az élelmiszer-ipari vállalkozók az egyéb közösségi vagy nemzeti jogszabályokban megállapított megfelelő módszereket alkalmazhatják, vagy ilyen módszerek hiányában a referenciamódszer használatával elért eredményekkel egyenértékű eredményeket biztosító módszereket alkalmazhatnak, ha azokat a nemzetközileg elismert szabályokkal vagy vizsgálati eljárásokkal összhangban tudományosan jóváhagyták.

(6) Az élelmiszer-ipari vállalkozók az e rendelet szerinti kötelezettségeik betartásához a 7., 8. és 9. cikkben előírt útmutatókat használhatják segítségként.

*5. cikk***Veszélyelemzés, kritikus szabályozási pontok**

- (1) Az élelmiszer-ipari vállalkozók a HACCP alapelvein alapuló folyamatos eljárást vagy eljárásokat vezetnek be, alkalmaznak és tartanak fenn.
- (2) A HACCP (1) bekezdésben említett alapelvei a következőkből állnak:
 - a) azon veszélyek azonosítása, amelyeket meg kell előzni, ki kell zárni vagy elfogadható szintre kell csökkenteni;
 - b) a kritikus szabályozási pontok meghatározása azon lépésnél vagy azon lépéseknél, ahol a szabályozás a veszély megelőzéséhez, kizárásához vagy elfogadható szintre csökkentéséhez elengedhetetlen;
 - c) a kritikus szabályozási pontokon az elfogadhatóság és elfogadhatatlanság különválasztásához szükséges kritikus határértékek megállapítása az azonosított veszélyek megelőzéséhez, kizárásához vagy elfogadható szintre csökkentéséhez;
 - d) hatékony felügyeleti eljárások létrehozása és alkalmazása a kritikus szabályozási pontokon;
 - e) helyesbítő tevékenységek meghatározása, amikor a felügyelet jelzi, hogy a kritikus szabályozási pont nincs szabályozva;
 - f) rendszeresen végrehajtandó eljárások létrehozása az a)–e) pontban vázolt intézkedések hatékony működésének igazolására; és

▼B

g) az élelmiszer-ipari vállalkozás jellegének és méretének megfelelő olyan dokumentumok és nyilvántartások létrehozása, amelyek igazolják az a)–f) pontban vázolt intézkedések hatékony alkalmazását.

Ha bármilyen változtatást hajtanak végre a terméken, a folyamaton vagy bármelyik lépésben, az élelmiszer-ipari vállalkozók felülvizsgálják az eljárást, és elvégzik a szükséges változtatásokat.

(3) Az (1) bekezdést csak azon élelmiszer-ipari vállalkozókra kell alkalmazni, amelyek az élelmiszerek termelésének, feldolgozásának vagy forgalmazásának bármilyen szintjéhez kapcsolódó műveleteket végeznek az I. mellékletben felsorolt elsődleges termelést és az ahhoz kapcsolódó műveleteket követően.

(4) Az élelmiszer-ipari vállalkozók:

a) a hatáskörrel rendelkező hatóság által előírt módon, figyelembe véve az élelmiszer-ipari vállalkozás jellegét és méretét, bizonyítékokat mutatnak be a hatáskörrel rendelkező hatóságnak az (1) bekezdés betartására vonatkozóan;

b) biztosítják, hogy az e cikkkel összhangban kialakított eljárásokat leíró dokumentumok mindig naprakészek legyenek;

c) megfelelő időtartamig megőriznek minden egyéb dokumentumot és nyilvántartást.

(5) Az e cikk végrehajtására vonatkozó részletes rendelkezéseket a 14. cikk (2) bekezdésében említett eljárással összhangban lehet megállapítani. Az ilyen rendelkezések bizonyos élelmiszer-ipari vállalkozók számára megkönnyíthetik e cikk végrehajtását, különösen a HACCP-elvek alkalmazásáról szóló útmutatókban meghatározott eljárások használatának előírásával, az (1) bekezdés betartása érdekében. Az ilyen rendelkezések meghatározhatják azt az időtartamot, amely alatt az élelmiszer-ipari vállalkozók a (4) bekezdés c) pontjával összhangban megőrzik a dokumentumokat és nyilvántartásokat.

*6. cikk***Hatósági ellenőrzések, nyilvántartásba vétel és engedélyezés**

(1) Az élelmiszer-ipari vállalkozók az egyéb alkalmazandó közösségi jogszabályokkal, vagy ezek hiányában a nemzeti joggal összhangban együttműködnek a hatáskörrel rendelkező hatóságokkal.

(2) Különösen minden élelmiszer-ipari vállalkozó értesíti a megfelelő hatáskörrel rendelkező hatóságot, az utóbbi által előírt módon, az ellenőrzése alá tartozó, az élelmiszerek termelésének, feldolgozásának vagy forgalmazásának bármely szakaszát végző valamennyi létesítményről, e létesítmények nyilvántartásba vétele céljából.

Az élelmiszer-ipari vállalkozók biztosítják továbbá, hogy a hatáskörrel rendelkező hatóság mindig naprakész információval rendelkezzen a létesítményekről, beleértve azt is, hogy értesítést küldenek a tevékenységek bármely lényeges változásáról és a meglévő létesítmények esetleges bezárásáról.

(3) Az élelmiszer-ipari vállalkozók azonban biztosítják, hogy a létesítményeket a hatáskörrel rendelkező hatóság legalább egy helyszíni szemlét követően engedélyezi, amennyiben engedélyezés szükséges:

▼B

- a) a létesítmény helye szerinti tagállam nemzeti joga értelmében;
- b) a 853/2004/EK rendelet értelmében; vagy

▼M2

- c) a Bizottság által elfogadott határozattal. Az e rendelet nem alapvető fontosságú elemeinek módosítására irányuló ezen intézkedést a 14. cikk (3) bekezdésében említett, ellenőrzéssel történő szabályozási bizottsági eljárással összhangban kell elfogadni.

▼B

Valamely tagállam, amely az a) pontban előírtak szerint a nemzeti joga értelmében a területén elhelyezkedő bizonyos létesítmények engedélyezését megköveteli, tájékoztatja a Bizottságot és a többi tagállamot a vonatkozó nemzeti szabályokról.

III. FEJEZET

A HELYES GYAKORLATRÓL SZÓLÓ ÚTMUTATÓK

7. cikk

Az útmutatók kidolgozása, terjesztése és használata

A tagállamok a 8. cikkel összhangban ösztönzik a higiéniára és a HACCP-elvek alkalmazására vonatkozó helyes gyakorlatról szóló nemzeti útmutatók kidolgozását. A közösségi útmutatókat a 9. cikkel összhangban kell kidolgozni.

A nemzeti és közösségi útmutatók terjesztését és használatát egyaránt ösztönözni kell. Az élelmiszer-ipari vállalkozók azonban önkéntes alapon használhatják ezeket az útmutatókat.

8. cikk

Nemzeti útmutatók

(1) A helyes gyakorlatról szóló nemzeti útmutatók kidolgozásakor azokat az élelmiszer-ipari vállalkozások kategóriáinak megfelelően kell kidolgozni és terjesztetni:

- a) egyeztetve azon felek képviselőivel, akiknek az érdekeit ez jelentősen befolyásolhatja, például a hatáskörrel rendelkező hatóságokkal és a fogyasztói csoportokkal;
- b) tekintettel a *Codex Alimentarius* vonatkozó magatartási szabályzataira; és
- c) amennyiben azok az I. mellékletben felsorolt elsődleges termelést és az ahhoz kapcsolódó műveleteket érintik, tekintettel az I. melléklet B részében meghatározott ajánlásokra.

(2) Nemzeti útmutatókat a 98/34/EK ⁽¹⁾ irányelv II. mellékletében említett nemzeti szabványügyi testület felügyelete alatt lehet kidolgozni.

⁽¹⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 1998. június 22-i 98/34/EK irányelve a műszaki szabványok és szabályok terén történő információszolgáltatási eljárás megállapításáról (HL L 204., 1998.7.21., 37. o.) A legutóbb a 2003. évi csatlakozási okmánnyal módosított irányelv.

▼B

(3) A tagállamok értékelik a nemzeti útmutatókat a következők biztosítása érdekében:

- a) azokat az (1) bekezdéssel összhangban dolgozzák ki;
- b) tartalmuk alkalmazható legyen azon ágazatokra, amelyekre vonatkoznak; és
- c) a 3., 4. és 5. cikk tiszteletben tartására a vonatkozó ágazatokban és az élelmiszerek tekintetében útmutatóként megfelelőek legyenek.

(4) A tagállamok továbbítják a Bizottsághoz a (3) bekezdés követelményeinek megfelelő nemzeti útmutatókat. A Bizottság az ilyen útmutatókra vonatkozóan nyilvántartási rendszert hoz létre és működtet, és azt a tagállamok rendelkezésére bocsátja.

(5) A 93/43/EGK irányelv alapján összeállított, a helyes gyakorlatról szóló útmutatókat e rendelet hatálybalépését követően is alkalmazni kell, feltéve hogy összeegyeztethetők annak célkitűzéseivel.

*9. cikk***Közösségi útmutatók**

(1) A higiénia vagy a HACCP-elvek alkalmazására vonatkozó helyes gyakorlatról szóló közösségi útmutatók kidolgozása előtt a Bizottság konzultál a 14. cikkben említett bizottsággal. E konzultáció célja az ilyen útmutatók ügyének, alkalmazási körének és tárgyának megvitatása.

(2) A közösségi útmutatók elkészítésekor a Bizottság biztosítja, hogy azok kidolgozása és terjesztése a következők szerint történjen:

- a) az európai élelmiszerágazat megfelelő képviselőivel egyeztetve, vagy azokon keresztül, beleértve a kis- és középvállalkozásokat és más érdekelt feleket, például a fogyasztói csoportokat;
- b) olyan felekkel együttműködve, akiknek az érdekeit ez jelentősen befolyásolhatja, beleértve a hatáskörrel rendelkező hatóságokat;
- c) tekintettel a *Codex Alimentarius* vonatkozó magatartási szabályzataira; és
- d) amennyiben azok az I. mellékletben felsorolt elsődleges termelést és az ahhoz kapcsolódó műveleteket érintik, tekintettel az I. melléklet B részében meghatározott ajánlásokra.

(3) A 14. cikkben említett bizottság értékeli a közösségi útmutatók tervezetét a következők biztosítása érdekében:

- a) azokat a (2) bekezdéssel összhangban dolgozzák ki;
- b) tartalmuk az egész Közösségben alkalmazható legyen azon ágazatokra, amelyekre vonatkoznak; és
- c) a 3., 4. és 5. cikk tiszteletben tartására a vonatkozó ágazatokban és az élelmiszerek tekintetében útmutatóként megfelelőek legyenek.

▼B

(4) A Bizottság rendszeresen felkéri a 14. cikkben említett bizottságot, hogy a (2) bekezdésben említett testületekkel együttműködésben vizsgálja felül az e cikkkel összhangban elkészített közösségi útmutatókat.

A felülvizsgálat célja azt biztosítani, hogy az útmutatók kivitelezhetők maradjanak, és figyelembe vegyék a technológiai és tudományos fejlődést.

(5) Az e cikkkel összhangban elkészített közösségi útmutatók címeit és hivatkozásait az *Európai Unió Hivatalos Lapja C* sorozatában teszik közzé.

IV. FEJEZET

BEHOZATAL ÉS KIVITEL*10. cikk***Behozatal**

A behozott élelmiszerek higiénája tekintetében a 178/2002/EK rendelet 11. cikkében említett élelmiszerjog vonatkozó követelményei tartalmazzák az e rendelet 3–6. cikkében meghatározott követelményeket.

*11. cikk***Kivitel**

A kivitt vagy újrakivitt élelmiszerek higiénája tekintetében a 178/2002/EK rendelet 12. cikkében említett élelmiszerjog vonatkozó követelményei tartalmazzák az e rendelet 3–6. cikkében meghatározott követelményeket.

V. FEJEZET

ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK**▼M2***12. cikk*

Az ezen rendelet többek között új, nem alapvető fontosságú elemekkel – különösen a jelen rendelet szerinti követelmények további részletezésével – történő kiegészítésével annak nem alapvető fontosságú elemei módosítására irányuló általános hatályú átmeneti intézkedéseket a 14. cikk (3) bekezdésében meghatározott, ellenőrzéssel történő szabályozási bizottsági eljárással összhangban kell elfogadni.

Az egyéb végrehajtási vagy átmeneti intézkedések a 14. cikk (2) bekezdésében említett szabályozási bizottsági eljárásnak megfelelően fogadhatók el.

▼B*13. cikk***Az I. és II. melléklet módosítása és kiigazítása**

(1) ►**M2** Az I. és II. mellékletet a Bizottság kiigazíthatja vagy naprakésszé teheti, a következők figyelembevételével: ◀

▼ B

- a) az I. melléklet B. része (2) bekezdésében meghatározott ajánlások felülvizsgálatának szükségessége;
- b) az 5. cikknek megfelelő HACCP-alapú rendszerek alkalmazásából nyert tapasztalatok;
- c) a technológiai fejlesztések és azok gyakorlati következményei, valamint a fogyasztók elvárásai az élelmiszerek összetétele tekintetében;
- d) a tudományos vélemények, különösen az új kockázatértékelések;
- e) az élelmiszerekre vonatkozó mikrobiológiai és hőmérsékleti kritériumok.

▼ M2

Az e rendelet nem alapvető fontosságú elemeinek többek között kiegészítéssel történő módosítására irányuló ezen intézkedéseket, a 14. cikk (3) bekezdésében említett, ellenőrzéssel történő szabályozási bizottsági eljárással összhangban kell elfogadni.

(2) Figyelembe véve a vonatkozó kockázati tényezőket, a Bizottság eltéréseket állapíthat meg az I. és II. melléklettől, különösen az 5. cikk végrehajtásának kisvállalkozások számára történő elősegítése érdekében, feltéve, hogy az ilyen eltérések nem befolyásolják e rendelet célkitűzéseinek elérését. Az e rendelet nem alapvető fontosságú elemeinek kiegészítéssel történő módosítására irányuló ezen intézkedéseket a 14. cikk (3) bekezdésében említett, ellenőrzéssel történő szabályozási bizottsági eljárással összhangban kell elfogadni.

▼ B

(3) A tagállamok – az e rendelet célkitűzései elérésének veszélyeztetése nélkül – e cikk (4)–(7) bekezdésével összhangban a II. mellékletben megállapított követelményeket kiigazító nemzeti intézkedéseket fogadhatnak el.

(4) a) A (3) bekezdésben említett nemzeti intézkedések célja:

i. a hagyományos módszerek folyamatos használatának lehetővé tétele az élelmiszer, előállításának, feldolgozásának vagy forgalmazásának bármely szakaszában;

vagy

ii. a különleges földrajzi korlátokkal bíró régiókban elhelyezkedő élelmiszer-ipari vállalkozások igényeinek kielégítése.

b) Azokat egyéb esetekben csak a létesítmények kivitelezésére, tervezésére és felszerelésére kell alkalmazni.

(5) Az a tagállam, amely a (3) bekezdés szerint nemzeti intézkedéseket kíván elfogadni, értesíti a Bizottságot és a többi tagállamot. Az értesítés:

a) részletes leírást ad a tagállam által kiigazítandónak tartott követelményekről, valamint a tervezett kiigazítás jellegeről;

b) leírja az érintett élelmiszereket és létesítményeket;

▼B

- c) magyarázatot ad a kiigazítás okairól, adott esetben beleértve a végrehajtott veszélyelemzés és az annak biztosítására meghozandó intézkedések összefoglalóját, hogy a kiigazítás ne veszélyeztesse e rendelet célkitűzéseit; és
- d) megad minden vonatkozó információt.

(6) A többi tagállamnak az (5) bekezdésben említett értesítés kézhezvételétől számítva három hónap áll rendelkezésére, hogy írásban észrevételeket küldjön a Bizottságnak. A (4) bekezdés b) pontjából eredő kiigazítások esetén ezt az időszakot bármely tagállam kérésére négy hónapra kell meghosszabbítani. A Bizottság konzultálhat, és – amennyiben egy vagy több tagállamtól írásos észrevételt kap – konzultálnia kell a tagállamokkal a 14. cikk (1) bekezdésében említett bizottság keretében. A Bizottság a 14. cikk (2) bekezdésével említett eljárással összhangban határozhat arról, hogy az előírányzott intézkedések – szükség esetén a megfelelő módosításokkal – végrehajthatók-e. A Bizottság adott esetben az (1) vagy (2) bekezdéssel összhangban általános intézkedéseket javasolhat.

(7) Valamely tagállam a II. melléklet előírásait kiigazító nemzeti intézkedéseket csak a következők szerint fogadhat el:

- a) a (6) bekezdéssel összhangban elfogadott határozatnak megfelelően; vagy
- b) ha a (6) bekezdésben említett időszak lejártá után egy hónappal a Bizottság nem tájékoztatta a tagállamokat arról, hogy írásbeli észrevételeket kapott, vagy hogy a (6) bekezdéssel összhangban határozat elfogadását szándékozik javasolni.

*14. cikk***Bizottsági eljárás**

(1) A Bizottságot az Élelmiszerlánc- és Állat-egészségügyi Állandó Bizottság segíti.

(2) E bekezdésre történő hivatkozás esetén az 1999/468/EK határozat 5. és 7. cikkét kell alkalmazni, tekintettel a 8. cikkének rendelkezéseire.

Az 1999/468/EK rendelet 5. cikke (6) bekezdésében meghatározott időszak három hónap.

▼M2

(3) Az e bekezdésre történő hivatkozáskor az 1999/468/EK határozat 5a. cikkének (1)–(4) bekezdését és 7. cikkét kell alkalmazni, 8. cikkének rendelkezéseire is figyelemmel.

▼B*15. cikk***Konzultáció az Európai Élelmiszer-biztonsági Hatósággal**

A Bizottság konzultál az Európai Élelmiszer-biztonsági Hatósággal az e rendelet hatálya alá tartozó bármely olyan kérdésben, amely jelentős hatással lehet a közegészségügyre, és különösen azt megelőzően, hogy a 4. cikk (4) bekezdésével összhangban kritériumokat, követelményeket vagy célokat javasolna.

*16. cikk***Jelentés az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak**

(1) A Bizottság legkésőbb 2009. május 20-ig jelentést nyújt be az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak.

(2) A jelentés áttekinti a különösen e rendelet alkalmazása során szerzett tapasztalatokat, és mérlegeli, hogy kívánatos és kivitelezhető lenne-e előírni az 5. cikk követelményeinek kiterjesztését azon élelmiszer-ipari vállalkozókra, amelyek az I. mellékletben felsorolt elsődleges termelést és az ahhoz kapcsolódó műveleteket végzik.

(3) A Bizottság adott esetben megfelelő javaslatokkal látja el a jelentést.

*17. cikk***Hatályon kívül helyezés**

(1) A 93/43/EGK irányelv e rendelet alkalmazásának napjától hatályát veszti.

(2) A hatályon kívül helyezett irányelvre történő hivatkozásokat az e rendeletre történő hivatkozásoknak kell tekinteni.

(3) A 93/43/EGK irányelv 3. cikke (3) bekezdése és 10. cikke alapján elfogadott határozatok azonban mindaddig hatályban maradnak, amíg azok helyébe az e rendelettel vagy a 178/2002/EK rendelettel összhangban elfogadott határozatok nem lépnek. Az e rendelet 4. cikke (3) bekezdésének a)–e) pontjában említett kritériumok vagy követelmények meghatározásáig a tagállamok fenntarthatják az ilyen kritériumokat vagy követelményeket meghatározó, a 93/43/EGK irányelvvel összhangban elfogadott nemzeti szabályait.

(4) Az élelmiszerek hatósági ellenőrzéseinek szabályait megállapító új közösségi jogszabályok alkalmazásáig a tagállamok minden megfelelő intézkedést megtesznek az e rendeletben vagy az e rendelet szerint megállapított kötelezettségek teljesítésének biztosítására.

*18. cikk***Hatálybalépés**

Ez a rendelet az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő 20. napon lép hatályba.

Ezt a rendeletet 18 hónappal azt követően kell alkalmazni, hogy a következő jogi aktusok hatályba léptek:

a) a 853/2004/EK rendelet;

b) az Európai Parlament és a Tanács 2004. április 29-i 854/2004/EK rendelete az emberi fogyasztásra szánt állati eredetű termékek hatósági ellenőrzésének megszervezésére vonatkozó különös szabályok megállapításáról ⁽¹⁾; és

⁽¹⁾ Lásd ennek a Hivatalos Lapnak a 83. oldalát.

▼B

- c) az Európai Parlament és a Tanács 2004. április 21-i 2004/41/EK irányelve az emberi fogyasztásra szánt egyes állati eredetű termékek előállítására és forgalomba hozatalára vonatkozó élelmiszer-higiéniiai és állat-egészségügyi feltételekről szóló egyes irányelvek hatályon kívül helyezéséről ⁽¹⁾.

Ezt a rendeletet azonban legkorábban 2006. január 1-jétől kell alkalmazni.

Ez a rendelet teljes egészében kötelező és közvetlenül alkalmazandó valamennyi tagállamban.

⁽¹⁾ HL L 157., 2004.4.30., 33. o.

*I. MELLÉKLET***ELSŐDLEGES TERMELÉS****A. RÉSZ: AZ ELSŐDLEGES TERMELÉSRE ÉS AZ AHHOZ KAPCSOLÓDÓ MŰVELETEKRE VONATKOZÓ ÁLTALÁNOS HIGIÉNIAI RENDELKEZÉSEK****I. Hatály**

- (1) Ezt a mellékletet az elsődleges termelésre és a következő kapcsolódó műveletekre kell alkalmazni:
 - a) az alaptermékek szállítása, tárolása és kezelése a termelés helyén, feltéve, hogy ez lényegesen nem változtatja meg azok jellegét;
 - b) élő állatok szállítása, amennyiben az e rendelet célkitűzéseinek eléréséhez szükséges; és
 - c) növényi eredetű termékek, halászati termékek és vadak esetén olyan alaptermékek, amelyek jellege lényegesen nem változott, a termelés helyéről valamely létesítménybe történő eljuttatásának szállítási műveletei.

II. Higiéniai rendelkezések

- (2) Amennyire lehetséges, az élelmiszer-ipari vállalkozóknak biztosítaniuk kell az alaptermékek szennyeződéssel szembeni védelmét, tekintettel az alaptermékeken később végzett bármely feldolgozásra.
- (3) A (2) bekezdésben meghatározott általános kötelesség ellenére az élelmiszer-ipari vállalkozóknak be kell tartaniuk az elsődleges termelés és az ahhoz kapcsolódó műveletek során fellépő veszélyek ellenőrzésére vonatkozó megfelelő közösségi és nemzeti jogszabályi rendelkezéseket, beleértve a következőket:
 - a) a levegőből, talajból, vízből, takarmányból, műtrágyából, állatgyógyászati készítményekből, növényvédő szerekből és biocidekből származó szennyeződések ellenőrzésére, valamint a hulladék tárolására, kezelésére és ártalmatlanítására vonatkozó intézkedések; és
 - b) az állategészségügyre és állatjólétre, valamint a növényegészségügyre vonatkozó azon intézkedések, amelyek kihatnak az emberi egészségre, beleértve a zoonózisok és a zoonózis-kórokozók felügyeletére és ellenőrzésére szolgáló programokat.
- (4) Az állatokat tartó, betakarító vagy vadászó, illetve állati eredetű alapterméket előállító élelmiszer-ipari vállalkozóknak adott esetben meg kell tenniük a megfelelő intézkedéseket a következők érdekében:
 - a) az elsődleges termeléssel vagy a kapcsolódó műveletekkel kapcsolatban használt létesítmények, ezen belül a takarmány tárolására és kezelésére használt létesítmények tisztán tartása, és – amennyiben a tisztítást követően szükséges – megfelelő módon történő fertőtlenítése;
 - b) a berendezések, tárolók, ládák, járművek és hajók tisztán tartása, és – amennyiben a tisztítást követően szükséges – megfelelő módon történő fertőtlenítése;
 - c) amennyire lehetséges, a vágásra szánt állatok, és szükség szerint a termelésre szánt állatok tisztaságának biztosítása;
 - d) az ivóvíz vagy tiszta víz használata, amennyiben az a fertőzés megelőzése érdekében bármikor szükséges;
 - e) annak biztosítása, hogy az élelmiszert kezelő személyzet egészségi állapota jó, és részt vesz az egészségügyi kockázatokról szóló képzésen;
 - f) amennyire lehetséges, az állatok és kártevők okozta szennyeződések megakadályozása;

▼B

- g) a hulladék és a veszélyes anyagok olyan tárolása és kezelése, hogy megakadályozzák a szennyeződést;
 - h) az emberekre élelmiszerekkel átvihető járványos betegségek behurcolásának és elterjedésének megakadályozása, beleértve az óvintézkedéseket új állat bevitelkor, és az ilyen járványok gyanítható kitörésének jelentése az illetékes hatóságoknak;
 - i) az állatokból vett mintákon, vagy más, az emberi egészség szempontjából fontos egyéb mintákon végzett vonatkozó laboratóriumi vizsgálatok eredményeinek figyelembevétele; és
 - j) takarmány-adalékanyagok és állatgyógyászati készítmények helyes használata, a vonatkozó jogszabályokban előírtak szerint.
- (5) A növényi termékeket előállító vagy betakarító élelmiszer-ipari vállalkozóknak adott esetben meg kell tenniük a megfelelő intézkedéseket a következők érdekében:
- a) a berendezések, tárolók, ládák, járművek és hajók tisztán tartása, és – amennyiben a tisztítást követően szükséges – megfelelő módon történő fertőtlenítése;
 - b) szükség szerint a növényi termékek higiénikus előállítási, szállítási és tárolási feltételeinek biztosítása, valamint azok tisztaságának biztosítása;
 - c) az ivóvíz vagy tiszta víz használata, amennyiben az a fertőzés megelőzése érdekében bármikor szükséges;
 - d) annak biztosítása, hogy az élelmiszert kezelő személyzet egészségi állapota jó, és részt vesz az egészségügyi kockázatokról szóló képzésen;
 - e) amennyire lehetséges, az állatok és kártevők okozta szennyeződések megakadályozása;
 - f) a hulladék és a veszélyes anyagok olyan tárolása és kezelése, hogy megakadályozzák a szennyeződést;
 - g) az állatokból vett mintákon, vagy más, az emberi egészség szempontjából fontos egyéb mintákon végzett vonatkozó laboratóriumi vizsgálatok eredményeinek figyelembevétele; és
 - h) a növényvédő szerek és a biocidok helyes használata, a vonatkozó jogszabályokban előírtak szerint.

▼M3

- (5a) Az 1169/2011/EU rendelet II. mellékletében említett, allergiát vagy intoleranciát okozó anyagok vagy termékek betakarításához, szállításához vagy tárolásához használt berendezések, szállítóeszközök és/vagy tárolóeszközök nem használhatók az adott anyagot vagy terméket nem tartalmazó élelmiszerek betakarítására, szállítására vagy tárolására, kivéve, ha a berendezést, szállítóeszközöket és/vagy tárolóeszközöket megtisztították, és legalább azt ellenőrizték, hogy az adott anyag vagy termék látható törmelékei nincsenek jelen.

▼B

- (6) Az élelmiszer-ipari vállalkozók megfelelő helyreigazító intézkedéseket tesznek, ha a hatósági ellenőrzések során azonosított problémákról tájékoztatást kapnak.

III. Nyilvántartások vezetése

- (7) A veszélyek szabályozására bevezetett intézkedésekre vonatkozóan az élelmiszer-ipari vállalkozás jellegével és méretével arányosan az élelmiszer-ipari vállalkozóknak megfelelő módon és megfelelő időtartamig nyilvántartásokat kell vezetniük, és meg kell azokat őrizniük. Az élelmiszer-ipari vállalkozóknak kérésre az illetékes hatóságok, illetve az átvevő élelmiszer-ipari vállalkozók rendelkezésére kell bocsátaniuk az ezen nyilvántartásokban szereplő vonatkozó információt.
- (8) Az állatokat tenyésztő vagy állati eredetű alaptermékeket előállító élelmiszer-ipari vállalkozóknak különösen a következőkről kell nyilvántartást vezetniük:

▼B

- a) az állatok etetésére használt takarmány jellege és eredete;
 - b) az állatoknak adott állatgyógyászati készítmények vagy egyéb kezeléseket, a beadás dátumai és az élelmezés-egészségügyi várakozási idő;
 - c) az állati eredetű termékek biztonságát esetleg befolyásoló betegségek előfordulása;
 - d) az állatokból vett mintákon vagy más, az emberi egészség szempontjából fontos, diagnosztikai célra vett mintákon végzett laboratóriumi vizsgálatok eredményei; és
 - e) az állatokon vagy állati eredetű termékeken végzett vizsgálatokról szóló vonatkozó jelentések.
- (9) A növényi termékeket előállító vagy betakarító élelmiszer-ipari vállalkozók különösen a következőkről vezetnek nyilvántartást:
- a) a növényvédő szerek és biocidok használata;
 - b) a növényi eredetű termékek biztonságát esetleg befolyásoló kártevők vagy betegségek előfordulása; és
 - c) a növényekből vett mintákon vagy más, az emberi egészség szempontjából fontos mintákon végzett laboratóriumi vizsgálatok eredményei.
- (10) Az élelmiszer-ipari vállalkozókat a nyilvántartások vezetésében más személyek, például állatorvosok, agronómusok és mezőgazdasági technikusok segíthetik.

B. RÉSZ: AJÁNLÁSOK A HELYES HIGIÉNIAI GYAKORLATRÓL SZÓLÓ ÚTMUTATÓKHOZ

- (1) Az e rendelet 7–9. cikkében említett nemzeti és közösségi útmutatóknak az elsődleges termelésben és a kapcsolódó műveletekben a veszélyek ellenőrzésére vonatkozó helyes higiéniai gyakorlatról útmutatást kell tartalmazniuk.
- (2) A helyes higiéniai gyakorlatról szóló útmutatóknak megfelelő információt kell tartalmazniuk az elsődleges termelés és a kapcsolódó műveletek során esetleg felmerülő veszélyekről, valamint a veszélyek szabályozására szolgáló tevékenységekről, beleértve a közösségi és a nemzeti jogszabályokban vagy a nemzeti és közösségi programokban meghatározott vonatkozó intézkedéseket. Az ilyen veszélyek és intézkedések közé tartozhat például:
- a) a szennyeződések ellenőrzése, mint a mikotoxinok, nehézfémek és radioaktív anyagok;
 - b) a víz, szerves hulladék és műtrágya használata;
 - c) a növényvédő szerek és biocidok helyes és megfelelő használata, valamint azok nyomon követhetősége;
 - d) az állatgyógyászati készítmények és takarmány-adalékanyagok helyes és megfelelő használata, valamint azok nyomon követhetősége;
 - e) a takarmány készítése, tárolása, használata és nyomon követhetősége;
 - f) az elhullott állatok, a hulladék és a szemet megfelelő ártalmatlanítása;
 - g) az emberekre élelmiszerekkel átvihető járványos betegségek behurcolásának és elterjedésének megakadályozását szolgáló védintézkedések, és bármilyen kötelezettség ezek bejelentésére az illetékes hatóságok felé;
 - h) eljárások, gyakorlatok és módszerek annak biztosítására, hogy az élelmiszert megfelelő higiéniai feltételek szerint állították elő, kezelték, csomagolták, tárolták és szállították, beleértve a hatékony tisztítást és a kártevők elleni védekezést;
 - i) a vágásra szánt állatok és a termelésre szánt állatok tisztaságára vonatkozó intézkedések;
 - j) a nyilvántartások vezetésére vonatkozó intézkedések.

▼B*II. MELLÉKLET***A VALAMENNYI ÉLELMISZER-IPARI VÁLLALKOZÓRA VONATKOZÓ ÁLTALÁNOS HIGIÉNIAI KÖVETELMÉNYEK (KIVÉVE, HA AZ I. MELLÉKLET ALKALMAZANDÓ)****▼M3****BEVEZETÉS**

Az V., Va., VI., VII., VIII., IX., X., XI., XIa. és XII. fejezetet az élelmiszerek előállításának, feldolgozásának és forgalmazásának valamennyi szakaszára alkalmazni kell. A többi fejezetet a következőkre kell alkalmazni:

- az I. fejezetet valamennyi élelmiszer-előállító és -forgalmazó helyre, kivéve azokat, amelyekre a III. fejezet alkalmazandó;
- a II. fejezetet valamennyi helyiségre, ahol az élelmiszereket készítik, kezelik vagy feldolgozzák, kivéve az étkezésre szolgáló helyiségeket és azokat a helyiségeket, amelyekre a III. fejezet alkalmazandó;
- a III. fejezetet azon helyiségre, amelyet a fejezet címsorában felsoroltak;
- a IV. fejezetet valamennyi szállításra.

▼B**I. FEJEZET****(A III. FEJEZETBEN FELSOROLTAKTÓL ELTÉRŐ) ÉLELMISZER-ELŐÁLLÍTÓ ÉS -FORGALMAZÓ HELYRE VONATKOZÓ ÁLTALÁNOS KÖVETELMÉNYEK**

- (1) Az élelmiszer-előállító és -forgalmazó helyet tisztán, műszakilag és egyéb szempontból megfelelő állapotban kell tartani.
- (2) Az élelmiszer-előállító és -forgalmazó helyek elrendezése, tervezése, elhelyezése és mérete:
 - a) lehetővé teszi a megfelelő karbantartást, tisztítást és/vagy fertőtlenítést, megakadályozza vagy minimalizálja a légi úton történő szennyeződést, és elegendő munkaterületet biztosít minden művelet higiénikus elvégzéséhez;
 - b) védelmet nyújt a szennyeződés felgyülemzése, a mérgező anyagokkal való érintkezés, az idegen anyag élelmiszerbe kerülése, a pára és a nemkívánatos penészbevonat felületre való képződése ellen;
 - c) lehetővé teszi a helyes élelmiszer-higiéniai gyakorlat alkalmazását, beleértve a szennyeződések elleni védelmet, és különösen a kártevők elleni védekezést; és
 - d) szükség szerint az élelmiszerek megfelelő hőmérsékleten tartását célzó, megfelelő kapacitású, ellenőrzött hőmérsékletű kezelési és tárolási feltételeket biztosít, és lehetővé teszi e hőmérsékletek figyelemmel kísérését, és szükség szerint rögzítését.
- (3) Kellő számú vízőblítéses illemhelyet kell biztosítani, amelyek jól üzemelő vízelvezető berendezéshez csatlakoznak. Az illemhelyek nem nyílnak közvetlenül abba a helyiségbe, ahol az élelmiszert kezelik.
- (4) Kellő számú, megfelelően elhelyezett és kézmosásra kialakított mosdókagylónak kell rendelkezésre állnia. A kézmosásra szolgáló mosdókagylókat hideg és meleg folyóvízzel kell üzemeltetni, megfelelő tisztítóanyagokkal és higiénikus kézszárítási lehetőséggel is el kell azokat látni. Adott esetben az élelmiszerek mosását a kézmosásra szolgáló berendezéstől elkülönítetten kell megoldani.
- (5) Megfelelő és elégséges természetes vagy mechanikus szellőzéstről kell gondoskodni. El kell kerülni, hogy a mechanikusan továbbított, szennyezett levegőt szállító légáram a tiszta levegővel ellátott részre kerüljön. A szellőző rendszert úgy kell kialakítani, hogy a szűrőket és más, időnkénti tisztítást és cserét igénylő részeket könnyen el lehessen érni.

▼B

- (6) Az illemhelyeket megfelelő természetes vagy mechanikus szellőzéssel kell ellátni.
- (7) Az élelmiszer-előállító és -forgalmazó helyet megfelelő természetes és/vagy mesterséges világítással kell ellátni.
- (8) A vízvezető berendezéseknek a kívánt célnak meg kell felelnie. Úgy kell azokat megtervezni és megépíteni, hogy a szennyeződés kockázatát el tudják kerülni. Amennyiben az elvezető csatornák részben vagy teljesen nyitottak, azokat úgy kell kialakítani, hogy a szennyvíz ne folyjon szennyezett területről tiszta területre vagy annak irányába, különösen olyan területekre vagy olyan területek irányába, amelyekben a végső felhasználó számára nagy kockázatot jelentő élelmiszerek kezelését végzik.
- (9) A személyzet részére szükség szerint megfelelő öltözöt kell rendelkezésre bocsátani.
- (10) A tisztító- és fertőtlenítőszereket nem szabad olyan területeken tárolni, ahol élelmiszerek kezelését végzik.

II. FEJEZET

**KÜLÖNLEGES KÖVETELMÉNYEK OLYAN HELYSÉGEKBE,
AHOL ÉLELMISZER KÉSZÍTÉSÉT, KEZELÉSÉT VAGY
FELDOLGOZÁSÁT VÉGZIK (KIVÉVE AZ ÉTKEZÉSRE SZOLGÁLÓ
HELYISÉGEKET ÉS A III. FEJEZETBEN MEGHATÁROZOTT
ÜZEMEKET)**

- (1) Az élelmiszerek készítésére, kezelésére vagy feldolgozására használt helyiségekben (kivéve az étkezésre szolgáló helyiségeket és a III. fejezetben meghatározott helyiségeket, de beleértve a szállítóeszközökben található helyiségeket) a kialakításnak és az elrendezésnek lehetővé kell tennie a helyes élelmiszer-higiéniai gyakorlat alkalmazását, beleértve a szennyeződések elleni védelmet a műveletek között és során. Különösen:
 - a) a padlófelületeket ép állapotban kell tartani, könnyen tisztíthatónak, és szükség szerint fertőtleníthetőnek kell lenniük. Ez megköveteli a folyadékot nem áteresztő, nem nedvszívó, mosható és nem mérgező anyagok alkalmazását, kivéve, ha a hatáskörrel rendelkező hatóság elfogadja az élelmiszer-ipari vállalkozás véleményét, hogy más anyag is megfelelő. Adott esetben, ott a felületet úgy kell kiképezni, hogy a padlóról a felületi víz elvezethető legyen;
 - b) a falfelületeket ép állapotban kell tartani, könnyen tisztíthatónak, és szükség szerint fertőtleníthetőnek kell lenniük. Ez megköveteli a nem áteresztő, nem nedvszívó, mosható és nem mérgező anyagok alkalmazását, a sima felületet a műveletek által megkívánt magasságig, kivéve ha az illetékes hatóság elfogadja az élelmiszer-ipari vállalkozás véleményét, hogy más anyag is megfelelő;
 - c) a mennyezetet (vagy ahol nincs mennyezet, a tető belső felületét) és a függő szerkezeteket úgy kell építeni és kidolgozni, hogy meggátolják a szennyeződés felgyülemelését és csökkentik a pára képződést, a nemkívánatos penész képződést és idegen anyagnak a termékbe hullását;
 - d) az ablakokat és egyéb nyílászárókat úgy kell kialakítani, hogy a szennyeződés felgyülemelését meggátolják. A szabadba nyíló ablakokat, szükség szerint, tisztítás céljából könnyen leszerelhető rovarhálóval kell ellátni. Ha a nyitott ablak szennyeződéshez vezethet, az ablakokat az élelmiszer-előállítás ideje alatt rögzített módon, zárva kell tartani;
 - e) az ajtóknak könnyen tisztíthatónak, és szükség szerint fertőtleníthetőnek kell lenniük. Ez megköveteli a sima, nem nedvszívó felületek alkalmazását, kivéve, ha a hatáskörrel rendelkező hatóság elfogadja az élelmiszer-ipari vállalkozás véleményét, hogy más anyag is megfelelő; és
 - f) az élelmiszerek kezelésére szolgáló területeken a felületeket (beleértve a gépek felületeit is), különösen az élelmiszerekkel érintkező felületeket, jó állapotban kell tartani és azoknak könnyen tisztíthatónak, illetve szükség szerint fertőtleníthetőnek kell lenniük. Ez megköveteli a sima, mosható, korrózióálló és nem mérgező anyagok alkalmazását, kivéve, ha az illetékes hatóság elfogadja az élelmiszer-ipari vállalkozás véleményét, hogy más anyag is megfelelő.

▼B

- (2) Szükség szerint, a munkaeszközök és -berendezések tisztításához, fertőtlenítéséhez és tárolásához megfelelő berendezéseket kell biztosítani. E berendezéseknek korrózióknak ellenálló, könnyen tisztítható anyagból kell készülniük, megfelelő hideg- és melegvíz-ellátással kell rendelkezniük.
- (3) Szükség szerint gondoskodni kell az élelmiszerek megfelelő mosásáról. Valamennyi, élelmiszerek mosására használt mosogatót vagy más ilyen eszközt el kell látni a VII. fejezetben meghatározott követelményeknek megfelelő hideg és/vagy meleg ivóvízzel, és azokat tisztán, és szükség szerint fertőtleníttve kell tartani.

III. FEJEZET

MOZGÓ ÉS/VAGY IDEIGLENES ELŐÁLLÍTÓ- ÉS FORGALMAZÓ HELYEKRE (MINT PÉLDÁUL SÁTRAK, ÁRUSÍTÓHELYEK, MOZGÓÁRUSOK (JÁRMŰVEI), ELSŐDLEGESEN MAGÁNLAJÁRÓKÉNT HASZNÁLT, DE FORGALOMBA HOZATAL CÉLJÁBÓL ÉLELMISZEREK RENDSZERES KÉSZÍTÉSÉRE HASZNÁLT HELYSÉGEKRE, VALAMINT ÁRUSÍTÓ AUTOMATÁKRA VONATKOZÓ KÖVETELMÉNYEK

- (1) A fenti létesítményeket és automatákat, amennyiben ésszerűen megvalósítható, úgy kell elhelyezni, tervezni, összeállítani, tisztán és jó karban tartani, hogy elkerüljék különösen az állatok és kártevők által okozott szennyeződés kockázatát.
- (2) Különösen, szükség szerint:
 - a) megfelelő eszközöket kell biztosítani a kielégítő személyi higiénia fenntartásához (beleértve a higiénikus kézmosáshoz és kézszáritáshoz szükséges eszközöket, a higiénikus illemhelyeket és öltözőhelyiségeket);
 - b) az élelmiszerral érintkezésbe kerülő felületeket jó állapotban kell tartani, könnyen tisztíthatóknak, és szükség szerint fertőtleníthetőnek kell lenniük. Ez megköveteli a sima, mosható, nem mérgező anyagok alkalmazását, kivéve ha a hatáskörrel rendelkező hatóság elfogadja az élelmiszer-ipari vállalkozás véleményét, hogy más anyag is megfelelő;
 - c) megfelelő berendezést kell biztosítani a munkaeszközök és -berendezések tisztításához, és szükség szerint fertőtlenítéséhez;
 - d) amennyiben az élelmiszereket az élelmiszer-ipari műveletek részeként tisztítják, gondoskodni kell arról, hogy ez higiénikus módon történjen;
 - e) megfelelő hideg és/vagy meleg ivóvízzel való ellátást kell biztosítani;
 - f) megfelelő intézkedéseknek és/vagy eszközöknek kell rendelkezésre állnia a veszélyes és/vagy fogyasztásra alkalmatlan (folyékony vagy szilárd) anyagok és hulladékok tárolására és eltávolítására;
 - g) megfelelő intézkedéseknek és/vagy eszközöknek kell rendelkezésre állnia a megfelelő tárolási hőmérsékleti feltételek fenntartására és folyamatos ellenőrzésére;
 - h) az élelmiszert úgy kell elhelyezni, hogy szennyeződésének kockázatát az ésszerűen megvalósítható mértékig el lehessen kerülni.

IV. FEJEZET

SZÁLLÍTÁS

- (1) Az élelmiszerek szállítására használt szállító járműveket, illetve szállítótartályokat tisztán, jó állapotban kell tartani, az élelmiszerek szennyeződésének elkerülése végett, és szükség esetén ezeket úgy kell tervezni és összeszerelni, hogy megfelelően tisztíthatóak és/vagy fertőtleníthetőek legyenek.
- (2) A járművek tartályait és/vagy a szállítótartályokat élelmiszer szállításán kívül más szállítására nem szabad használni, amennyiben ez szennyeződéshez vezetne.
- (3) Ha a szállítójárműben és/vagy a szállítótartályban az élelmiszeren kívül egyidejűleg más árut is szállítanak, vagy pedig egyidejűleg többféle élelmiszert szállítanak, akkor szükség szerint hatékony elválasztást kell biztosítani a termékek között.

▼B

- (4) Folyékony, granulált vagy porszerű ömlesztett élelmiszereket élelmiszer szállítására fenntartott tartályokban és/vagy szállítótartályokban/tartálykocsikban lehet szállítani. E szállítótartályokon jól látható és kitörölhetetlen módon, egy vagy több közösségi nyelven fel kell tüntetni, hogy élelmiszer-szállításra szolgálnak, vagy a szállítótartályokat „kizárólag élelmiszer szállítására” felirattal kell ellátni.
- (5) Ha a szállítójárművet és/vagy a szállítótartályt élelmiszeren kívül valamely más áru szállítására, vagy pedig többféle élelmiszer szállítására használták, az egyes szállítmányok közt a rakteret hatékonyan meg kell tisztítani a szennyeződések kockázatának elkerülése érdekében.
- (6) Az élelmiszereket a szállítójárművekben és/vagy a szállítótartályokban úgy kell elhelyezni és védeni, hogy a szennyeződés kockázatát a legkisebbre csökkentsék.
- (7) Szükség szerint az élelmiszerek szállítására szolgáló járműveknek és/vagy szállítótartályoknak alkalmasnak kell lenniük arra, hogy az élelmiszereket megfelelő hőmérsékleten tartsák, valamint hogy lehetővé tegyék e hőmérsékletek figyelemmel kísérését.

V. FEJZET

BERENDEZÉSEKRE VONATKOZÓ KÖVETELMÉNYEK

- (1) Minden tárgyat, felszerelést és berendezést, amely élelmiszerrel kerül kapcsolatba:
 - a) hatékonyan meg kell tisztítani, és szükség szerint fertőtleníteni kell. A tisztítást és fertőtlenítést olyan gyakorisággal kell elvégezni, hogy a szennyeződés bármilyen kockázata elkerülhető legyen;
 - b) úgy kell kialakítani, olyan anyagból kell készíteni, és úgy kell rendben- és karbantartani, hogy bármilyen szennyeződés kockázata a legkisebb legyen;
 - c) a vissza nem váltható tartályok és csomagolások kivételével úgy kell összeállítani, olyan anyagokból kell készíteni, és úgy kell rendben- és karbantartani, hogy alaposan tisztíthatók, és szükség szerint fertőtleníthetők legyenek; és
 - d) úgy kell elhelyezni, hogy a berendezés és a környező terület megfelelő tisztítására lehetőség legyen.
- (2) A berendezéseket szükség szerint az e rendelet célkitűzéseinek teljesítését biztosító, megfelelő ellenőrző berendezésekkel kell ellátni.
- (3) Amennyiben a berendezések és tárolótartályok korróziójának elkerüléséhez vegyi adalékanyagokat kell alkalmazni, azokat a helyes gyakorlatnak megfelelően kell alkalmazni.

▼M3

Va. FEJEZET

Élelmiszer-újraelosztás

Az élelmiszer-vállalkozók élelmiszer-adományozás céljából a következő feltételek teljesülése esetén oszthatnak újra élelmiszert:

- (1) Az élelmiszer-vállalkozóknak rendszeresen ellenőrizniük kell, hogy a felelőségi körükbe tartozó élelmiszer, a 178/2002/EK rendelet⁽¹⁾ 14. cikkének (2) bekezdésével összhangban, nem ártalmas-e az egészségre, és alkalmas-e emberi fogyasztásra. Ha az ellenőrzés kielégítően zárul, az élelmiszer-vállalkozók a (2) pontnak megfelelően újraoszthatják az élelmiszert:
 - olyan élelmiszerek esetében, amelyeknél fogyaszthatósági időt állapítanak meg az 1169/2011/EU rendelet 24. cikkével összhangban, az említett határidő lejárt előtt;
 - olyan élelmiszerek esetében, amelyeknél minőségmegőrzési időt állapítanak meg az 1169/2011/EU rendelet 2. cikke (2) bekezdésének r) pontjával összhangban, az említett határidő lejárt előtt és azt követően; vagy

⁽¹⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 178/2002/EK rendelete (2002. január 28.) az élelmiszerjog általános elveiről és követelményeiről, az Európai Élelmiszerbiztonsági Hatóság létrehozásáról és az élelmiszerbiztonságra vonatkozó eljárások megállapításáról (HL L 31., 2002.2.1., 1. o.).

▼M3

- olyan élelmiszerek esetében, amelyekre vonatkozóan az 1169/2011/EU rendelet X. melléklete 1. pontjának d) alpontja értelmében nem követelmény a minőségmegőrzési idő, bármikor.
- (2) Az (1) pontban említett élelmiszereket kezelő élelmiszer-vállalkozók legalább a következők figyelembevételével értékelik, hogy az élelmiszer nem ártalmas-e az egészségre és alkalmas-e emberi fogyasztásra:
- a minőségmegőrzési idő vagy a fogyaszthatósági idő, amely elegendő fennmaradó eltarthatósági időt biztosít ahhoz, hogy lehetővé tegye a biztonságos újraelosztást és a végső fogyasztó általi felhasználást;
 - adott esetben a csomagolás sértetlensége;
 - a megfelelő tárolási és szállítási feltételek, beleértve az alkalmazandó hőmérsékleti követelményeket;
 - adott esetben a 853/2004/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet ⁽¹⁾ II. melléklete IV. szakasza 2. pontjának b) alpontja szerinti fagyasztási időpont;
 - az érzékszervi feltételek;
 - állati eredetű termékek esetében a nyomonkövethetőség biztosítása a 931/2011/EU bizottsági végrehajtási rendeletnek ⁽²⁾ megfelelően.

▼B

VI. FEJEZET

ÉLELMISZER-HULLADÉK

- (1) Az élelmiszer-hulladékot, a nem ehető melléktermékeket és egyéb hulladékot a felgyülemlésük elkerülése érdekében a lehető leggyorsabban el kell távolítani azokból a helyiségekből, amelyekben élelmiszer található.
- (2) Az élelmiszer-hulladékot, nem ehető melléktermékeket és egyéb hulladékot zárható szállítótartályban kell elhelyezni, kivéve, ha a hatáskörrel rendelkező hatóság elfogadja az élelmiszer-ipari vállalkozás véleményét, hogy másfajta szállítótartály vagy kiürítő rendszer is megfelelő. E szállítótartályoknak megfelelő kialakításúaknak, jó állapotban lévőeknek, és szükség esetén könnyen tisztíthatóknak és fertőtleníthetőnek kell lenniük.
- (3) Gondoskodni kell az élelmiszer-hulladék, a nem ehető melléktermékek és egyéb hulladék tárolásáról és ártalmatlanításáról. A hulladéktároló helyeket úgy kell megtervezni és üzemeltetni, hogy azok tisztán tarthatóak, és szükség szerint állatoktól és kártevőktől mentesek legyenek.
- (4) Valamennyi hulladékot az e célra alkalmazott közösségi jogszabályokkal összhangban, higiénikus és környezetbarát módon kell megsemmisíteni, és az nem jelenthet közvetlen vagy közvetett szennyező forrást.

⁽¹⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 853/2004/EK rendelete (2004. április 29.) az állati eredetű élelmiszerek különleges higiéniai szabályainak megállapításáról (HL L 139., 2004.4.30., 55. o.).

⁽²⁾ A Bizottság 931/2011/EU végrehajtási rendelete (2011. szeptember 19.) a 178/2002/EK európai parlamenti és tanácsi rendeletnek az állati eredetű élelmiszerek nyomonkövethetőségével kapcsolatban megállapított követelményeiről (HL L 242., 2011.9.20., 2. o.).

▼B

VII. FEJEZET

VÍZELLÁTÁS

- (1) a) Megfelelő ivóvízellátásnak kell rendelkezésre állnia, amelyet használni kell, ha ez az élelmiszerek szennyeződése megakadályozásának biztosításához szükséges.

▼M1

- b) A nem darabolt halászati termékekhez tiszta vizet lehet használni.

Tiszta tengervizet lehet használni az élő kéthéjú kagylókhoz, tüskésbőrűekhez, zsákállatokhoz és tengeri csigákhoz; a külső mosáshoz is lehet tiszta vizet használni.

Tiszta víz használata esetén, ennek ellátásához megfelelő berendezéseknek és eljárásoknak kell rendelkezésre állniuk annak biztosítása érdekében, hogy az ilyen víz használata ne jelentsen szennyezési forrást az élelmiszerekre nézve.

▼B

- (2) Amennyiben nem ivóvizet használnak, például tűzoltásra, gőztermelésre, fagyasztásra és egyéb hasonló célra, annak különálló, megfelelően azonosított rendszerben kell keringenie. A nem ivóvíz nem érintkezhet, vagy nem folyhat vissza ivóvízrendszerekbe.
- (3) A feldolgozásban vagy összetevőként használt újrahasznosított víz nem jelenthet fertőzésveszélyt. Annak az ivóvízzel megegyező minőségűnek kell lennie, kivéve ha a hatáskörrel rendelkező hatóság meggyőződött arról, hogy a víz minősége az élelmiszer kész formájának egészséges voltára nincs hatással.
- (4) Az élelmiszerekkel érintkezésbe kerülő vagy azt esetleg szennyező jeget ivóvízből kell készíteni, vagy amennyiben nem darabolt halászati termékek hűtésére használják, tiszta vízből. A jeget olyan körülmények közt kell készíteni, kezelni és tárolni, amelyek azt a szennyeződéstől megóvják.
- (5) A közvetlenül az élelmiszerekkel kapcsolatban használt gőz nem tartalmazhat olyan anyagot, amely az egészségre veszélyt jelenthet vagy várhatóan a termék szennyeződését eredményezi.
- (6) Amennyiben légmentesen zárt tárolótartályban levő élelmiszerekre hőkezelést alkalmaznak, biztosítani kell, hogy a hőkezelés után a tárolótartályok hűtésére használt víz ne jelentsen fertőző forrást az élelmiszerekre nézve.

VIII. FEJEZET

SZEMÉLYI HIGIÉNY

- (1) Minden személy, aki az élelmiszerekkel érintkező területen dolgozik, köteles magas fokú személyi higiéniát fenntartani, és megfelelő, tiszta öltözetet, és szükség szerint védőöltözetet viselni.
- (2) Nem kezelhet élelmiszereket, és semmilyen minőségben nem léphet be egyetlen, élelmiszerek kezelésére szolgáló területre sem olyan személy, aki élelmiszerek útján valószínűleg átvihető betegségben szenved, vagy annak hordozója, vagy például elfertőződött sebé, bőrfertőzése, gennyes sebé vagy hasmenése van, amennyiben a közvetlen vagy közvetett fertőzés veszélye fennáll. Az ily módon érintett és élelmiszer-ipari vállalkozásban alkalmazott, és az élelmiszerekkel valószínűleg érintkezésbe kerülő bármely személynek azonnal jelentenie kell az élelmiszer-ipari vállalkozó felé betegségét vagy a tüneteket, illetve lehetőség szerint azok okát.

▼ **B**

IX. FEJEZET

AZ ÉLELMISZEREKRE ALKALMAZANDÓ RENDELKEZÉSEK

- (1) Az élelmiszer-ipari vállalkozó nem vehet át élő állatokon kívül olyan nyersanyagot vagy összetevőket, vagy a termékek feldolgozása során felhasznált bármilyen más anyagot, amelyről tudott vagy alaposan feltételezhető, hogy parazitákkal, kórokozó mikroorganizmusokkal, illetve mérgező, bomló vagy idegen anyagokkal oly mértékben szennyezett, hogy a késztermék még az élelmiszer-ipari vállalkozó által higiénikusan alkalmazott válogatás és/vagy készítő vagy feldolgozó eljárások elvégzése után is alkalmatlan lenne emberi fogyasztásra.
- (2) A valamely élelmiszer-ipari vállalkozásban tárolt nyersanyagokat és minden összetevőt megfelelő körülmények közt kell tárolni, hogy káros bomlásukat és szennyeződésüket el lehessen kerülni.
- (3) Az élelmiszert a termelés, a feldolgozás és a forgalmazás minden szakaszában óvni kell bármilyen szennyeződéstől, amely az élelmiszert emberi fogyasztásra alkalmatlanná, az egészségre ártalmassá vagy olyan módon szennyezetté teheti, hogy az előállt állapotban ésszerűtlen volna fogyasztását elvárni.
- (4) Megfelelő eljárásokat kell bevezetni a kártevők elleni védekezésre. Megfelelő eljárásokat kell bevezetni annak megakadályozására, hogy a háziállatok élelmiszerek előállítására, kezelésére vagy tárolására használt helyiségekbe bejuszanak (vagy, amennyiben a hatáskörrel rendelkező hatóság ezt különleges esetekben engedélyezi, annak megakadályozására, hogy az ilyen bejutás szennyeződéshez vezessen).
- (5) Az olyan nyersanyagokat, összetevőket, köztes termékeket és késztermékeket, amelyeken kórokozó mikroorganizmusok elszaporodása vagy mérgeanyagok keletkezése várható nem lehet olyan hőmérsékleten tartani, amely egészségügyi kockázatot jelenthet. A hűtési láncot nem lehet megszakítani. Ugyanakkor az élelmiszerek előkészítése, szállítása, tárolása, árusításra kihelyezése és kiszolgálása alatt végzett kezelés gyakorlati szempontjainak figyelembevétele érdekében korlátozott időszakokra engedélyezett a hőmérséklet szabályozottságának hiánya, amennyiben az nem jelent kockázatot az egészségre nézve. A feldolgozott élelmiszerek előállítását, kezelését és védőcsomagolását végző élelmiszer-ipari vállalkozásoknak a nyersanyagok és a feldolgozott anyagok elkülönített tárolásához elegendően nagy, megfelelő helyiségekkel, és elegendő, különálló, hűtött raktárral kell rendelkezniük.
- (6) Amennyiben az élelmiszereket alacsony hőmérsékleten tartják vagy szolgálják fel, azokat a hőkezelési folyamatokat, vagy amennyiben nem végeznek hőkezelést, a végső készítési szakaszt követően a lehető leggyorsabban olyan hőmérsékletre kell hűteni, hogy az az egészségre nézve ne eredményezzen kockázatot.
- (7) Az élelmiszerek kiolvasztását úgy kell elvégezni, hogy az élelmiszerben a kórokozó mikroorganizmusok szaporodásának vagy mérgeanyagok képződésének kockázata a legkisebbre csökkenjen. A kiolvasztás során az élelmiszereket olyan hőmérsékletnek kell kitenni, amelyek az egészségre nézve nem eredményeznek kockázatot. Amennyiben a kiolvasztási folyamatból származó elfolyó folyadék kockázatot jelenthet az egészségre, azt megfelelően el kell vezetni. A kiolvasztást követően az élelmiszert úgy kell kezelni, hogy az a lehető legkisebbre csökkentse a kórokozó mikroorganizmusok szaporodásának vagy a mérgeanyagok képződésének kockázatát.
- (8) A veszélyes és/vagy nem ehető anyagokat, beleértve az állati takarmányt, megfelelően címkézni kell, és elkülönített, biztonságos tárolótartályban kell tárolni.

▼ **M3**

9. Az 1169/2011/EU rendelet II. mellékletében említett, allergiát vagy intoleranciát okozó anyagok vagy termékek feldolgozásához, kezeléséhez, szállításához vagy tárolásához használt berendezések, szállítóeszközök és/vagy tárolóeszközök nem használhatók az adott anyagot vagy terméket nem tartalmazó élelmiszerek feldolgozására, kezelésére, szállítására vagy tárolására, kivéve, ha a berendezést, szállítóeszközöket és/vagy tárolóeszközöket megtisztították, és legalább azt ellenőrizték, hogy az adott anyag vagy termék látható törmelékei nincsenek jelen.

▼B

X. FEJEZET

AZ ÉLELMISZEREK EGYEDI CSOMAGOLÁSÁRA ÉS GYŰJTŐCSOMAGOLÁSÁRA ALKALMAZANDÓ RENDELKEZÉSEK

- (1) Az élelmiszerek egyedi csomagolásához és gyűjtőcsomagolásához használt anyagok nem jelenthetnek szennyező forrást.
- (2) Az egyedi csomagoláshoz használt anyagokat úgy kell tárolni, hogy a szennyeződés veszélyének ne legyenek kitéve.
- (3) Az egyedi csomagolási és gyűjtőcsomagolási műveleteket úgy kell elvégezni, hogy elkerüljék a termékek szennyeződését. Adott esetben és különösen a konzervdobozok és üvegtartályok esetében meg kell bizonyosodni a tárolótartály szerkezeti épségéről és tisztaságáról.
- (4) Az élelmiszerekhez újból felhasznált egyedi csomagoló és gyűjtő-csomagoló-anyagnak könnyen tisztíthatónak, és szükség szerint fertőtleníthetőnek kell lennie.

XI. FEJEZET

HŐKEZELÉS

A következő követelmények csak azon élelmiszerekre vonatkoznak, amelyeket légmentesen zárt tárolótartályban hoznak forgalomba:

- (1) bármely feldolgozatlan termék feldolgozására, vagy már feldolgozott termék további feldolgozására alkalmazott hőkezelési folyamatnak:
 - a) meghatározott ideig meghatározott szintre kell emelnie a kezelt termék minden részének hőmérsékletét és
 - b) a teljes eljárás alatt meg kell akadályoznia a termék szennyeződését.
- (2) Annak biztosítása érdekében, hogy az alkalmazott eljárás elérje a kívánt célokat, az élelmiszer-ipari vállalkozónak rendszeresen ellenőriznie kell a főbb vonatkozó paramétereket (különösen a hőmérsékletet, a nyomást, a lezárást és a mikrobiológiai értékeket), beleértve az automata berendezések használatát is.
- (3) Az alkalmazott eljárásnak meg kell felelnie a nemzetközileg elfogadott szabványoknak (például pasztörözés, ultramagas hőmérséklet vagy sterilizálás).

▼M3

XIa. FEJEZET

Élelmiszer-biztonsági kultúra

- (1) Az élelmiszer-vállalkozók a következő követelmények teljesítése révén megfelelő élelmiszer-biztonsági kultúrát hoznak létre, tartanak fenn és igazolják annak meglétét:
 - a) a vezetőség és valamennyi alkalmazott elkötelezettsége az élelmiszerek biztonságos előállítása és forgalmazása iránt a (2) ponttal összhangban;
 - b) vezető szerep a biztonságos élelmiszerek előállítása és valamennyi munkavállaló élelmiszer-biztonsági gyakorlatokba való bevonása terén;
 - c) az élelmiszer-biztonsági veszélyekkel, valamint az élelmiszer-biztonság és az élelmiszer-higiénia fontosságával kapcsolatos tudatosság a vállalkozás valamennyi alkalmazottja körében;
 - d) nyílt és egyértelmű kommunikáció a vállalkozás valamennyi alkalmazottja között egy tevékenységen belül, valamint az egymást követő tevékenységek között, beleértve az eltérések és az elvárások közlését;
 - e) elegendő erőforrás rendelkezésre állása az élelmiszerek biztonságos és higiénikus kezelésének biztosításához.

▼ M3

- (2) A gazdálkodási kötelezettségvállalás a következőket foglalja magában:
- a) annak biztosítása, hogy a szerepek és felelősségi körök egyértelműen tisztázva legyenek az élelmiszer-vállalkozások minden egyes tevékenységén belül;
 - b) az élelmiszer-higiéniai rendszer integritásának fenntartása a változtatások tervezése és végrehajtása során;
 - c) annak nyomon követése, hogy az ellenőrzéseket időben és hatékonyan végzik-e, valamint hogy a dokumentáció naprakész-e;
 - d) a személyzet megfelelő képzésének és felügyeletének biztosítása;
 - e) a vonatkozó szabályozási követelményeknek való megfelelés biztosítása;
 - f) a vállalkozás élelmiszer-biztonsági irányítási rendszere folyamatos javításának ösztönzése, adott esetben figyelembe véve a tudomány, a technológia és a bevált gyakorlatok fejlődését.
- (3) Az élelmiszer-biztonsági kultúra megvalósítása során figyelembe kell venni az élelmiszer-vállalkozás jellegét és méretét.

▼ B

XII. FEJEZET

KÉPZÉS

Az élelmiszer-ipari vállalkozóknak gondoskodniuk kell a következőkről:

- (1) az élelmiszert kezelő személyeket tevékenységükkel arányos módon felügyelik, az élelmiszer-higiénéiára vonatkozó utasításokkal ellássák és/vagy képezik;
- (2) az e rendelet 5. cikke (1) bekezdésében említett eljárás kialakításáért és fenntartásáért, vagy a vonatkozó útmutatók szerinti működésért felelős személyek megfelelő képzésben részesüljenek a HACCP elveinek alkalmazása terén; és
- (3) betartsák az egyes élelmiszer-ipari ágazatokban dolgozó személyek képzési programjára vonatkozó nemzeti jogszabályok bármely követelményét.